

DERDE KWARTAAL SIERTEELT: HOGERE OPBRENGSTPRIJZEN EN HOGERE GASPRIJS*Anita van der Knijff*

In het derde kwartaal van 2005 is, net als in het eerste halfjaar, de veilingomzet van snijbloemen, kamer- en tuinplanten hoger dan vorig jaar. De exportwaarde van sierteeltproducten nam eveneens toe. Ook de gasprijs was in het derde kwartaal hoger.

Hogere veilingomzet

In het derde kwartaal bedroeg de totale omzet van snijbloemen, kamer- en tuinplanten uit Nederland aan de bloemenveilingen 658 miljoen euro. Dit was ruim 8% hoger dan in dezelfde periode van 2004. In augustus was er zelfs sprake van een recordomzet voor die maand. Het natte en koele zomerweer in grote delen van Europa zorgde voor een goede vraag. Bovendien bleef mede door de lagere lichtinstraling in juli de aanvoer achter bij vorig jaar, wat een prijsverhogend effect had. De eerste negen maanden van dit jaar is de veilingomzet met 5% gegroeid in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. Deze omzetstijging is het gevolg van hogere opbrengstprijzen. Ten opzichte van 2004 is zowel de totale aanvoer als het aantal verkochte stuks gedaald. Deze trend deed zich voor bij alledrie de productcategorieën (tabel 1).

Tabel 1 Ontwikkeling veilingomzet, aantal verkochte stuks en gemiddelde opbrengstprijs per productcategorie januari t/m september 2005 a)

	Omzet		Aantal verkocht (ct/stuks)		Gemiddelde prijs	
	Totaal (mln.euro)	mutatie 2004 (%)	stuks(mln.)	mutatie t.o.v. 2004	2005	2004
Snijbloemen	1.425	4,2	6.504	-1,8	0,22	0,21
Kamerplanten	805	7,2	607	-1,7	1,33	1,22
Tuinplanten	201	2,4	316	-4,8	0,63	0,59

a) exclusieve import

Bron: VBN

Snijbloemen: lagere aanvoer en hogere prijzen

De top van het veilingklassement qua omzet bij snijbloemen bestond in het derde kwartaal uit roos, troschrysanthe, lelie en gerbera. Zowel roos als lelie noteerde in alledrie de maanden een omzetstijging ten opzichte van 2004. Deze omzetstijging valt vooral te danken aan een lagere aanvoer wat leidde tot hogere prijzen. Daarnaast was bij lelie ook sprake van prijsherstel. Over de eerste drie kwartalen gezien is de veilingomzet van roos 0,5% hoger dan vorig jaar. Bij troschrysanthe en gerbera vertoonde de maandelijkse omzetontwikkeling per maand een wisselend beeld in vergelijking met vorig jaar. Echter, over de eerste negen maanden gezien nam de veilingomzet van troschrysanthe en gerbera met respectievelijk 9% en 7% toe. Bij gerbera was eveneens sprake van prijsherstel.

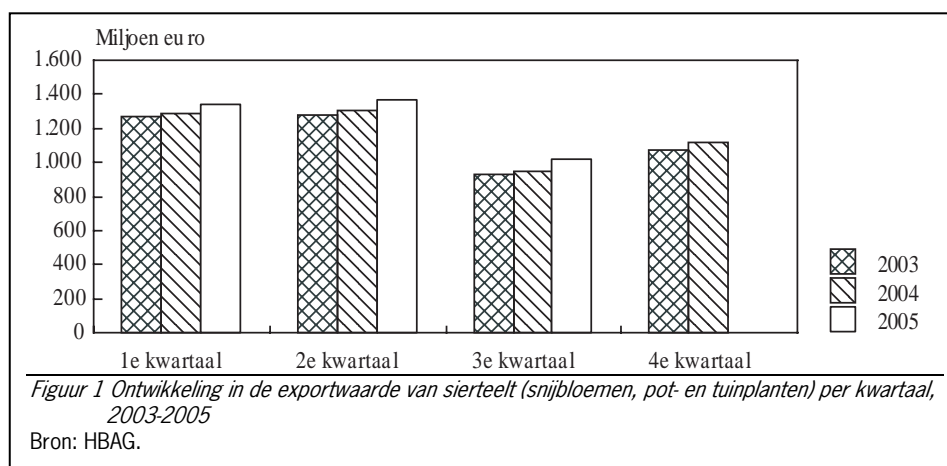
Kamerplanten: veilingomzet plus 12%

De veilingomzet van kamerplanten steeg in het derde kwartaal met 12% ten opzichte van vorig jaar. Over bijna de hele linie werden bij een lagere aanvoer hogere opbrengstprijzen gerealiseerd. Belangrijke uitzondering vormde Phalaenopsis, dat ondanks een sterke aanvoerstijging hogere opbrengstprijzen noteerde. Wel was er in juli sprake van een lichte prijsdaling, maar in augustus en september zaten de prijzen weer flink in de lift. Per saldo nam de veilingomzet in het derde kwartaal met maar liefst 30% toe. Een andere uitzondering was Kalanchoe, waarbij een sterke stijging van de aanvoer, net als in het eerste en tweede kwartaal, leidde tot lagere prijzen. De tweede plaats in het veilingklassement werd in het derde kwartaal ingenomen door chrysanthe (bol- en potchrysanthe). In vergelijking met vorig jaar was de aanvoer in de

zomermaanden beduidend lager. Dit had een duidelijk positief prijseffect. Ondanks dit prijsherstel lagen de prijzen nog iets onder het niveau van 2003.

Exportwaarde gestegen

In het derde kwartaal werd voor zo'n 650 miljoen euro aan snijbloemen geëxporteerd. Dit is ruim 7% meer dan in dezelfde periode vorig jaar. De exportwaarde van pot- en tuinplanten ligt zelfs met ruim 9% hoger en kwam uit op 370 miljoen euro. Hiermee werd in het derde kwartaal de grens van 1 miljard euro overschreden (figuur 1). De hogere exportwaarde is vooral toe te schrijven aan een hogere inkoopwaarde van sierteeltproducten en niet zozeer aan een groter volume. De exportwaarde nam in het derde kwartaal relatief gezien sterker toe dan in het eerste en tweede kwartaal. Per saldo steeg de exportwaarde in de eerste negen maanden van dit jaar met ruim 5% ten opzichte van 2004.

Bij pot- en tuinplanten werd tot en met september in alle landen van de top-10 exportbestemmingen een groei gerealiseerd. Procentueel gezien nam de groei in Spanje (29%), Zwitserland (13%) en Denemarken (10%) het hardst toe. De export naar Duitsland nam minder sterk toe dan gemiddeld, maar vertoonde een groei van 5%. Dit in tegenstelling tot bij snijbloemen, waarvan de exportwaarde naar Duitsland met 2% af nam. Ook de export naar de Verenigde Staten laat negatieve groeicijfers zien (-7%). Positieve uitschieters bij snijbloemen zijn Italië en het Verenigd Koninkrijk met groeicijfers van respectievelijk 12% en 9%.

Forse stijging energiekosten

In het derde kwartaal is de wereldolieprijs en de daaraan gekoppelde gasprijs opnieuw gestegen. Bij één van de grootste gasleveranciers nam de variabele gasprijs in het derde kwartaal met circa 1 eurocent toe ten opzichte van het tweede kwartaal en kwam uit op 16,8 cent per m³. Dit is ruim zes cent hoger dan in dezelfde periode vorig jaar, ofwel een toename van 58%. Hoewel in het derde kwartaal circa 15% van het totale gasverbruik op jaarbasis wordt verbruikt, tikt een dergelijke prijsstijging hard door in de kosten. Door aanpassingen in het stookregime (anticipatie) kunnen tuinders het effect op de energiekosten enigszins drukken. Tuinders, die vorig jaar voor twee of meer jaren het variabele gedeelte van de gasprijs hebben vastgezet, zijn beduidend beter af. Het verschil in energiekosten tussen beiden jaren (kwartalen) op deze bedrijven is alleen toe te schrijven aan fluctuaties in het gasverbruik. Dit is onder andere afhankelijk van de buitentemperatuur. Het effect van deze klimatologische omstandigheden op de totale energiekosten is relatief klein in vergelijking met het effect van de variabele gasprijs, zoals hierboven beschreven.

Bedrijfsresultaat

Bovenstaande ontwikkelingen geven aan dat het beeld in het derde kwartaal sterk overeenkomt met het eerste halfjaar. Namelijk, aantrekkende prijzen voor de meeste snijbloemen en kamerplanten, een stijging van de exportwaarde ten opzichte van vergelijkbare periodes vorig jaar en hogere kosten voor energie. Voor de meeste bedrijven is naar verwachting het effect van de stijgende energiekosten groter dan de positieve ontwikkelingen aan de opbrengstenkant. Per saldo staan daardoor de financiële resultaten van veel sierteeltbedrijven onder druk. Bedrijven die echter vorig jaar voor twee of meer jaren het variabele gedeelte van de gasprijs hebben vastgezet, zullen naar verwachting betere resultaten boeken dan in 2004. Kortom, de verschillen tussen de bedrijven zijn zeer groot.